

Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal

**Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Fraude en bijz. strafrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beleidsreactie op evaluatie Wet drugs in het verkeer

Datum

2 december 2024

Onze referentie

5942083

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

- Op 1 juli 2017 is de Wet drugs in het verkeer in werking getreden.
- Het WODC heeft conform een toezegging aan de Tweede Kamer vorig jaar een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar deze wet. Het rapport is op 11 december 2023 naar de Tweede Kamer verzonden.
- Dit is de voorgestelde beleidsreactie op het evaluatierapport "Geen nacht zonder (art.) 8".

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het verzenden van de bijgevoegde Kamerbrief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- De uitkomst van het onderzoek laat zien dat met de wet succesvol een juridische basis en instrumentarium is gecreëerd om rijden onder invloed van drugs aan te pakken.
- De ketenpartners (politie, Nederlands Forensisch Instituut, Openbaar Ministerie, Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen) zijn allen positief.
- Er is sprake van een vooruitgang in de aanpak van drugsgebruik in het verkeer door de bevoegdheden en middelen die kunnen worden ingezet (o.a. bevel meewerken aan speekseltest). Daarnaast is door de vastgestelde grenswaarden strafbaarstelling op grond van artikel 8, vijfde lid, WVV 1994 een stuk eenvoudiger en is de vervolging effectiever.
- Sinds de wetwijziging is in toenemende mate op de aanpak van drugs in het verkeer ingezet. Dit blijkt onder meer uit het groeiend aantal bloedonderzoek-aanvragen en de naar het Openbaar Ministerie ingezonden processen-verbaal met betrekking tot drugsgebruik in het verkeer.
- De resultaten van de bloedonderzoeken laten zien dat met name het gebruik van cannabis in het verkeer groot is. Daarentegen is er een afname te zien in het gebruik van amfetamine-achtigen stoffen en GHB.
- Bij circa 35% van de bloedonderzoekaanvragen (na een positieve speekseltest) wordt geen stof boven de grenswaarde aangetroffen. Dit speelt voornamelijk bij de aanwezigheid van cannabis. Deze zaken leiden daardoor niet tot een vervolging. Naast een aantal wetenschappelijke verklaringen kan dit worden verklaard doordat bij de speekseltest alleen de aanwezigheid van drugs kan worden gemeten en niet de concentratie. Daartoe is een bloedonderzoek nodig. De concentratie in speeksel is bij veel drugssoorten hoger dan in het bloed waardoor de speekseltester sneller een positief resultaat geeft.

- De verbeterpunten die uit het evaluatieonderzoek zijn voortgekomen zien onder meer op:
 - het bestendigen van kennis en bekendheid van de opsporingsambtenaren over de toepassing van de middelen die door de wetswijziging ingezet kunnen worden voor de aanpak van drugsgebruik in het verkeer;
 - beperkte capaciteit voor opsporing en vervolging;
 - verbetering van verschillende onderdelen van de procedure voor een efficiënter verloop.

Er zijn acties in gang gezet om deze verbeterpunten aan te pakken. Daar waar mogelijk heeft dit reeds tot het gewenste resultaat geleid.

- Het gebruik van drugs in het verkeer (prevalentie onder de bevolking) en het aantal verkeersongevallen waarbij drugs in het verkeer een rol speelde wordt nog niet gemonitord. Hierdoor is niet meetbaar of door de wetswijziging minder onder invloed van drugs aan het verkeer wordt deelgenomen. Wel kan worden aangenomen dat het instrumentarium dat de wetswijziging biedt om drugsgebruik in het verkeer aan te tonen bijdraagt aan een verbeterde verkeersveiligheid, omdat dit zorgt voor verhoging van zowel de subjectieve als de objectieve pakkans.

4. Toelichting

In de beleidsreactie wordt een toelichting gegeven op de onderzoeksresultaten en wordt de Tweede Kamer op de hoogte gesteld van de voortgang van de acties die ten aanzien van de verbeterpunten in gang zijn gezet. Tevens wordt ingegaan op de vraag in hoeverre de gewijzigde wet en de daaruit voortvloeiende aanpak van drugs in het verkeer bijdraagt aan de verkeersveiligheid.

Acties die in gang zijn gezet naar aanleiding van de verbeterpunten:

- Enige tijd geleden is de "Instructie afhandeling verkeersongevallen" aangepast zodat nu de standaardwerkwijze is dat bij alle verkeersongevallen op alcoholgebruik én op drugsgebruik wordt gecontroleerd.
- Met de politie is afgesproken dat er een signaal wordt afgegeven aan de politieacademie om meer aandacht te besteden aan het verkeersonderwijs en daarbinnen ook aan de handhaving op drugs in het verkeer.
- Er is nog geen speekseltester beschikbaar die meet of de wettelijke grenswaarden worden overschreden om zodoende het aantal vals positieve uitslagen van de speekseltest te kunnen terugdringen. Hiertoe zullen de ontwikkelingen in het buitenland worden gemonitord. Dit kan op den duur positieve gevolgen hebben voor de capaciteit die moet worden ingezet op de aanpak van drugs in het verkeer.
- Men is bezig om nieuwe contracten voor forensisch medisch onderzoek af te sluiten waardoor naar verwachting meer verpleegkundigen kunnen worden ingezet voor het afnemen van een bloedmonster.
- Het aanvraagformulier voor bloedonderzoek is gedigitaliseerd en wordt geïmplementeerd. Op termijn zal dit digitale formulier het handmatige formulier volledig vervangen waardoor dit minder foutgevoelig is.
- Het NFI en de politie zullen zich samen inspannen om de aanbestedingen voor laboratoria en het transport van de bloedmonsters beter op elkaar te laten aansluiten.
- Met de ketenpartners zal worden besproken op welke wijze zo efficiënt en doeltreffend mogelijk kan worden ingezet op de aanpak van drugsgebruik in het verkeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Fraude en bijz. strafrecht

Datum
2 december 2024

Onze referentie
5942083

- Bij inwerkingtreding van de wet is uitgegaan van een instroom van 5.200 zaken per jaar. De instroom is op dit moment ongeveer twee tot drie keer hoger dan deze oorspronkelijke inschatting. Met name de beperkte hoeveelheid beschikbare zittingsruimte is van invloed op een snelle afdoening. Het terugdringen van de voorraden en het verkorten van de doorlooptijden kent – in brede zin – een hoge prioriteit binnen het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak. Hiertoe is het afgelopen jaar het Programma Voorraden en Doorlooptijden binnen het Openbaar Ministerie gestart. De Rechtspraak is in 2020 gestart met het Programma Tijdige rechtspraak. Dit programma loopt door tot eind 2025.
- Uit het evaluatieonderzoek is gebleken dat naar schatting in één op de drie à vier gevallen door de politie geen mededeling wordt gedaan aan het CBR. In dat geval is er geen bestuursrechtelijke maatregel ingezet terwijl daartoe wel aanleiding was. Er is een automatische melding ingebouwd tussen de ICT-systemen van de politie en het CBR die naar verwachting begin 2025 gerealiseerd zal worden.
- Op dit moment worden meerdere onderzoeken uitgevoerd om zicht te krijgen op middelengebruik in het verkeer en onder verkeersslachtoffers.
- Er wordt volop ingezet op het geven van publieksvoorlichting en het voeren van campagnes over rijden onder invloed van drugs om zodoende de verkeersveiligheid te vergroten.

Toelichting waarom geen zerotolerancebeleid:

Ten tijde van invoering van de Wet drugs in het verkeer is de vraag opgeworpen waarom niet is gekozen voor een zerotolerancebeleid. Bij een zerotolerancebeleid wordt geen enkel drugsgebruik in het verkeer getolereerd, ongeacht de invloed daarvan op de rijvaardigheid. Ook in dit geval dient na een positieve speekseltest het vermoeden van drugsgebruik met een bloedonderzoek te worden bevestigd. Indien hiervoor wordt gekozen zou de loutere aanwezigheid van een bewustzijnsbeïnvloedende stof in het bloed van een bestuurder tot zijn vervolging kunnen leiden, ongeacht of hij al dan niet door het innemen van die stof een gevaar voor de verkeersveiligheid vormt. Dit is niet in lijn met de doelstelling van de Wegenverkeerswet en het doel waarvoor strafbaarstelling van het gebruik van bewustzijnsbeïnvloedende stoffen in het verkeer destijds in het leven is geroepen is, te weten het bevorderen van de verkeersveiligheid.

4.1 Afstemming

De inhoud van deze beleidsreactie is afgestemd met DRB, DWJZ, DGPenV, politie, Openbaar Ministerie, Nederlands Forensisch Instituut, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Fraude en bijz. strafrecht

Datum
2 december 2024

Onze referentie
5942083